

Комунальний вищий навчальний заклад
«Харківська академія неперервної освіти»

Реалізація базових цінностей педагогічної діяльності у роботі вчителя Нової української школи

Інеса Сіваченко, викладач кафедри
виховання й розвитку особистості

Учитель/ка – це той/та, хто...

Продовжте
речення

ЗМІНА ПАРАДИГМИ ОСВІТИ

Реформування освіти на концептуальних засадах Нової української школи висуває **нові вимоги до професійної діяльності педагога:**

- усвідомлення власної позиції як вихователя,
- оновлення педагогічного мислення,
- осучаснення методичного інструментарію.

Виховання має стати невід'ємною складовою всього освітнього процесу, **орієнтуватися на цінності** – особистісні, сімейні, громадянські, національні, загальнолюдські.

Вихователь має пізнати людину, якою вона є насправді, з усіма її слабкостями й у всій її величі, з усіма її буденними, незначними потребами й з усіма її великими духовними вимогами.

К.Д.Ушинський

Ключовий принцип сучасної школи –
принцип **дитиноцентризму**.

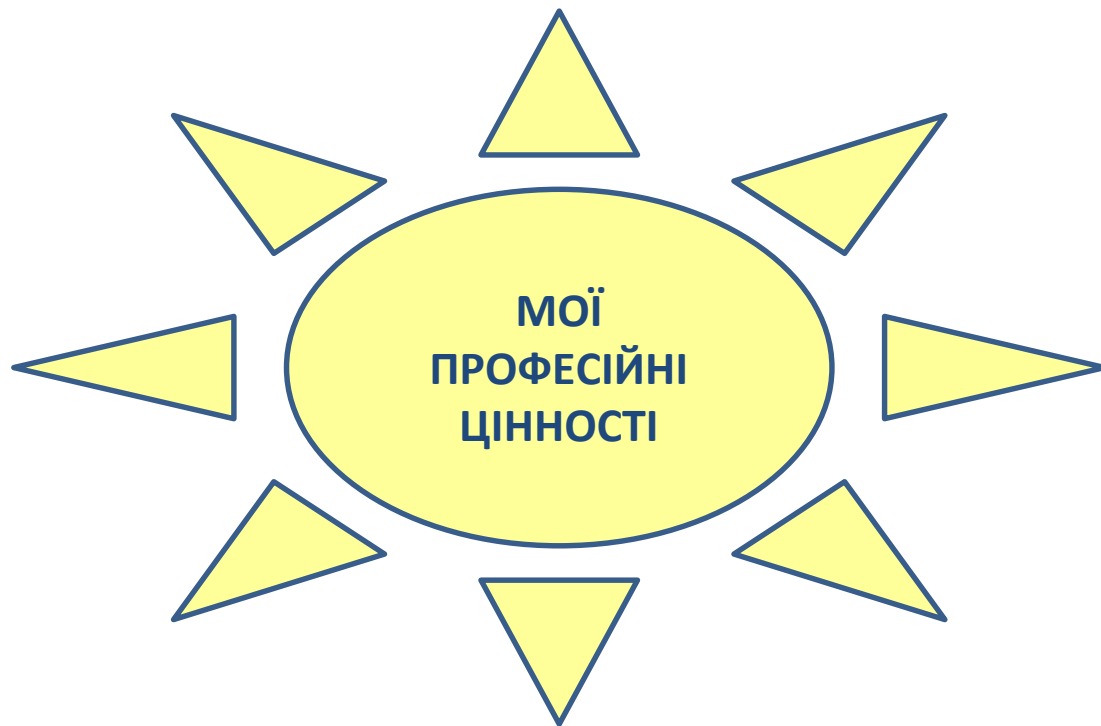
Місія нової української школи – допомогти розкрити та розвинути здібності, таланти і можливості кожної дитини на основі партнерства усіх учасників освітнього процесу: педагогів, учнів і батьків.

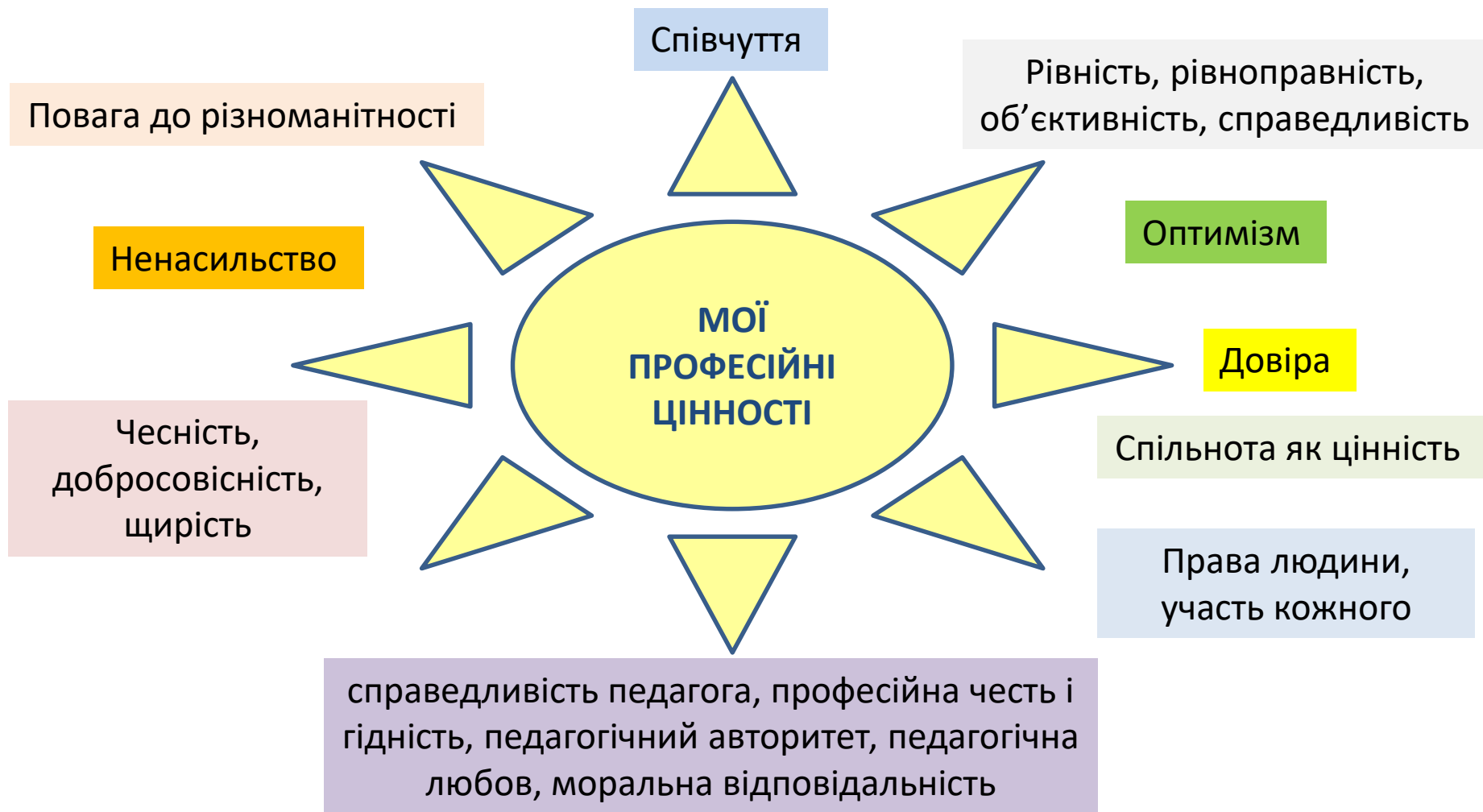
1. Шкільне освітнє середовище – це **простір дитинства**, тобто простір широких можливостей, де створені максимальні умови **для розвитку та саморозвитку дитини**.
2. Переосмислення ролі вчителя вимагає від нього оновлення **професійного мислення** і відповідних **цілеспрямованих дій**.

Ш.О.Амонашвілі

Різні цінності, знання, морально-етичні норми доходять до дітей не у стерилізованому вигляді, а несуть у собі особистісні риси вчителя, його оцінки, ставлення, його світогляд...

Гуманізація виховання в школі передбачає становлення професійної **позиції** кожного педагога **як вихователя.**

Автори	Визначення поняття педагогічної позиції
В.Сластьонін	система тих інтелектуальних, вольових та емоційно-оцінних ставлень до світу, педагогічної дійсності й педагогічної діяльності зокрема, що є джерелом активності вчителя
Л.Красовська, Ю.Куницька, А.Маркова та ін.	система ставлень до педагогічної діяльності, що визначає професійну поведінку педагога
В.Хавроничев	інтегративна характеристика особистості педагога, що включає настанову на розвиток дитини, систему мотиваційно-ціннісних ставлень до педагогічної діяльності, до себе, до інших учасників освітнього процесу
А.Гогоберідзе	характеристика, що визначає вибір суб'єктом свого професійного шляху або способів рішення професійних завдань

Позиція – це спосіб реалізації базових цінностей особистості в її взаєминах з іншими, єдність свідомості та діяльності.

Набуття позиції – не одноразова подія, а безперервний процес її становлення в діяльності людини.

Становлення позиції педагога – результат **самовизначення** педагога **в сфері освіти і виховання.**

**взаємодії з дитиною і
дитячим співтовариством**

**особистісного і
професійного саморозвитку**

**Професійна
позиція педагога
як суб'єкта**

**формування та розвитку
педагогічного колективу**

**взаємодії з сім'єю,
громадою**

Вчитель діє!

- Рівноправно спілкується з дітьми
- Проявляє емпатію до дитини
- Проявляє повну довіру до можливостей і здібностей дитини
- Визнає дитину як особистість
- Оцінює не особистість дитини, а її вчинки
- Відкрито пред'являє дітям свої етичні переконання, цінності, інтереси
- Співпрацює з дітьми для досягнення спільних цілей
- Створює виховні ситуації у різних видах діяльності

- Створює ситуації успіху для кожної дитини
- Навчає конструктивно розв'язувати конфлікти
- Активізує виховний потенціал уроку (заняття)
- Підтримує школярів як суб'єктів самоврядування
- Не втручається в те, що діти вважають за краще робити самостійно
- Підтримує процес самопізнання дитини
- Надає реальні можливості для самореалізації і самовизначення дитини
- Визнає виховний вплив дітей на педагога

- Чесно, самокритично ставиться до своїх успіхів і невдач
- Турбується про своє особистісне зростання, розвиток духовності
- Турбується про своє фізичне і психічне здоров'я
- Розширює і поглиблює професійні знання і вміння
- Постійно аналізує свою професійну діяльність
- Поглиблює свої знання про дитячу, підліткову, молодіжну субкультури

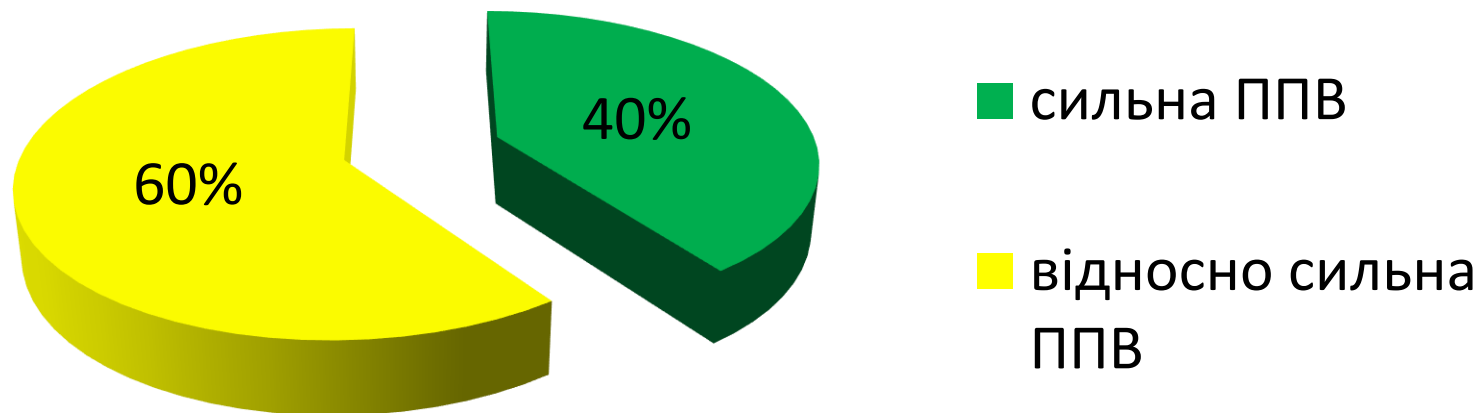
Вчитель діє!

- Осмислює свою діяльність в контексті освітнього процесу навчального закладу
- Бере активну участь у педагогічному самоврядуванні
- Проявляє інтерес до професійної діяльності колег
- Забезпечує етичну атмосферу в педагогічному колективі
- Відкрито обговорює з колегами професійні проблеми
- Надає можливість іншим педагогам ознайомитися зі своїм досвідом
- Допомогає молодим педагогам, учителям-новачкам

Вчитель діє!

- Проявляє інтерес до життя дитини в сім'ї
- Проявляє інтерес до позашкільних справ і занять дитини
- Підтримує позитивну спрямованість сімейного виховання дитини
- Захищає права та інтереси дитини, яка конфліктує з батьками
- Сприяє підвищенню педагогічної культури батьків вихованців
- Співпрацює з соціальними педагогами, психологами, медичними працівниками та ін.
- Захищає і підтримує дитину, яка опинилася в несприятливій соціальній ситуації

Загальний результат

Деякі результати дослідження позиції педагога
(ХАНО, 2019)

Вважають **необов'язковим**
або **непотрібним**:

- прояв емпатії до дитини 46%;
- відкрите пред'явлення дітям своїх етичних переконань, інтересів, цінностей – 57%;
- відмову від втручання в те, що діти вважають за краще робити самотійно – 60% респондентів

**Взаємодія педагога з дитиною
і дитячою спільнотою**

Вважають **необов'язковим**
або **непотрібним**:

- надання можливості іншим педагогам ознайомитися з моїм (респондента) досвідом 28% опитаних,
- дієву участь у педагогічному самоврядуванні – 20%.

**Формування і розвиток педагогічного
колективу вихователів**

Вважають **необов'язковим**
або **непотрібним**:

- прояв постійного інтересу до позашкільних справ і занять дитини 40% учасників,
- підвищення педагогічної культури батьків свої вихованців – 25%.

Взаємодія з соціальними спільнотами

Вихователь не чиновник; а якщо він чиновник, то він не вихователь, і якщо можна приводити до виконання ідеї інших, то проваджувати чужі переконання неможливо.

К.Д.Ушинський

- **Емпатія** — це розуміння емоційного стану іншої людини за допомогою співпереживання, проникнення в її суб'єктивний світ.
- **Емпатія** характеризується ступенем зацікавленості думками, почуттями інших людей та інтенсивністю проявів співчуття і співпереживання.
- **Емпатія** допомагає людям об'єднуватися. Це означає, що ми дбаємо одне про одного і можемо змінити весь світ на краще.

Емпатія? Емпатія...

Як би далеко не сховав вихователь
власні найглибші моральні
переконання, та якщо тільки вони в
ньому є, то вони будуть висловлені у
тому впливі, яке здійснять на душі
дітей, і будуть діяти тим сильніше,
чим більш потаємними вони будуть.

К.Д.Ушинський

Вчитель - це той, хто...

Завжди вірить
в своїх учнів

Вчить ніколи не
здаватись

Щодня зустрічає з
усмішкою

Мотивує учнів

Завжди готовий
вислухати

Поважає думку
своїх учнів

Огортає турботою

Готовий допомогти
будь-якої миті

Доповніть

...вивчати якомога ретельніше фізичну і душевну природу людини взагалі, вивчати історію різних педагогічних засобів, виробити собі ясну позитивну мету виховання та йти невпинно до досягнення цієї мети, керуючись набутим знанням і власною розсудливістю.

К.Д.Ушинський

Джерела інформації

1. Нова українська школа. Концептуальні засади реформування середньої школи. <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/media/reforms/ukrainska-shkola-compressed.pdf>.
2. Григорьев Д.В. Воспитательная система школы: от А до Я: пособие для учителя / Д.В. Григорьев, И.В. Кулешова, П.В.Степанов; под ред. Л.И.Виноградовой. – М.: Просвещение, 2006. – 207 с.
3. Темченко О.В. Науково-методична робота як засіб формування професійної позиції вчителя / О.В. Темченко. – Х.: Вид. група «Основа», 2010. – 128 с.
4. Человѣкъ какъ предметъ воспитанія. Опытъ педагогической антропологии Константина Ушинскаго. Томъ первый. – С.-Петербургъ: Типографія А.М.Котомина, 1873. – 482 с.